

Forslag til Rådets forordning om fjernelse af hajfinner om bord på fartøjer

(2002/C 331 E/25)

KOM(2002) 449 endelig udg. — 2002/0198(CNS)

(Forelagt af Kommissionen den 5. august 2002)

BEGRUNDELSE

Hajer og beslægtede arter, såsom skater og rokker (fisk, der tilhører underklassen Elasmobranchii), er i almindelighed meget sårbare over for befiskning på grund af de særlige karakteristika ved deres livscyklus. De fleste hajararter fanges ofte som bifangst i EF-fiskeriet efter mere værdifulde arter og er derfor svære at forvalte, når man kun anvender de traditionelle redskaber, som er baseret på fangst- og indsatsrestriktioner.

For at kunne holde sig skal kød fra hajer underkastes en særlig behandling; i modsat fald gør dets store indhold af ammoniak det uegnet til konsum. Derfor opnås der normalt kun lave priser for hajkød, selv om dette forhold er begyndt at ændre sig med de forbedrede metoder til behandling af fisken om bord. Hajfinner er imidlertid meget efterspurgt på visse markeder i Det Fjerne Østen som fortykningsmiddel og til hajfinneruppe. Finnerne kan let konserveres ved tørring eller frysning og kan indbringe meget høje priser.

Da der kun foreligger meget få bestemmelser om begrænsning af fiskeriet efter hajer, navnlig på grund af utilstrækkelig viden om fiskerimønstre og hajers biologi, har dette resulteret i den praksis, at hajer, der fanges af et fiskerfartøj, får finnerne skåret af, og at resten af hagen atter kastes ud i havet (idet en del af kødet eventuelt anvendes som madding ved yderligere fiskeri efter hajer). Denne praksis, der går under betegnelsen »finning«, resulterer i, at mange hajer dør. Det er langt mindre pladskrævende for et fartøj kun at beholde finnerne om bord i stedet for hele dyret, og dette medvirker til en for stor dødelighed for hajer med katastrofal indvirkning på hajpopulationerne. Hajernes lave reproduktion bevirker, at bestandene genopbygges meget langsomt.

Ifølge den foreliggende videnskabelige viden, som hovedsagelig er baseret på undersøgelse af fangstrater, er mange hajbestande alvorligt truet⁽¹⁾. Indtil der foreligger mere viden om hajbestandenenes populationsdynamik og deres reaktion på befiskning, som gør det muligt at udarbejde specifikke forvaltningsplaner, vil enhver foranstaltning, som forhindrer udvikling af ubæredygtige fangstmetoder eller fører til reduceret udnyttelse, få positiv indflydelse på disse bestandes status. Der er derfor et akut behov for regler, som stærkt begrænser eller forhindrer yderligere udvikling af den anvendte praksis med »finning«.

Der foreligger nu metoder til konservering af hajkød og fremme af afsætningen til konsum; der er afsætningsmuligheder for andre dele af kroppen (lever, skind). Det menes, at fiskerne under disse omstændigheder kan opnå større økonomisk udbytte af deres landinger, og at fiskeripresset for et givet økonomisk resultat kan nedsættes, hvis hele fangsten udnyttes.

På baggrund heraf bør »finning« af hajer forbydes. For at få den rette effekt bør forbuddet gælde for alle typer fiskeri i EF-farvande. I tredjelandsfarvande kan forbuddet kun gælde for EF-fartøjer, og det vil derfor ikke sikre effektiv beskyttelse af hajer. Det er dog EF's politik at gå ind for bestandsbevarelse i alle farvande, hvor dets fartøjer fisker. Denne proaktive holdning vil også gøre det lettere at bane vejen for vedtagelsen af denne foranstaltning i internationale fora, navnlig regionale fiskeriorganisationer, og vil bringe EF på linje med andre lande, der har vedtaget lignende foranstaltninger.

⁽¹⁾ Se navnlig FAO-rapport: A preliminary evaluation of the status of shark species — FAO Fisheries Technical Paper. No. 380. Rome, FAO. 1999.

Den mest effektive og praktiske måde, hvorpå et forbud mod »finning« kan gennemføres og bifangster af hajer kan gøres mindre attraktive i fiskeriet, er at forbyde fjernelse af finner om bord, og at forbyde opbevaring om bord, omladning eller landing af hajfinner, der er fjernet fra fiskekroppen. I betragtning af de praktiske problemer med kontrol og artsidentifikation baseret på finner, der beholdes om bord eller landes, bør disse forbud gælde for alle bruskfisk. Den benyttede praksis med afskæring af rokkevinger bør dog ikke være omfattet af disse forbud, navnlig da den tager sigte på at udnytte de vigtigste dele af fiskekødet og rokkevinger let kan skelnes fra andre bruskfiskefinner.

For visse fiskeriers vedkommende kan der dog være et praktisk behov for at fjerne hajfinner om bord og for særskilt forarbejdning om bord af finner og kroppe, selv når kroppen beholdes om bord og anvendes. Under disse omstændigheder betragtes det som hensigtsmæssigt, at der udstedes en særlig fiskeritilladelse for en sådan praksis samtidig med, at det sikres, at finner kun medføres, landes eller omlades, når en dertil svarende vægtandel fiskekroppe medføres, landes eller omlades. For at lette håndhævelsen og begrænse mulige overtrædelser bør der vedtages en enkelt, restriktiv omregningsfaktor gældende for alle hajarter.

Denne forordning udgør en foranstaltning for bevarelse af hajer, jf. Kommissionens nylige meddelelse om en EF-handlingsplan for integration af miljøbeskyttelseskrav i den fælles fiskeripolitik (KOM(2002) 186 endelig). Forordningen er også et led i EF's udvikling og gennemførelse af en mere omfattende forvaltningsplan for bevarelse og bæredygtig udnyttelse af hajer i overensstemmelse med FAO's adfærdskodeks for ansvarlige fiskerier og FAO's internationale handlingsplan for hajer.

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 37,

under henvisning til forslag fra Kommissionen,

under henvisning til udtalelse fra Europa-Parlamentet, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge artikel 4 i forordning (EF) nr. 3760/92 af 20. december 1992 om en fællesskabsordning for fiskeri og akvakultur⁽¹⁾ vedtager Rådet for at sikre en rationel og ansvarlig udnyttelse af ressourcerne på et bæredygtigt grundlag fællesskabsbestemmelser om betingelserne for adgang til farvande og ressourcer og for udnyttelse af dem.
- (2) Fisk, der tilhører underklassen Elasmobranchii, som omfatter hajer, skater, rokker og lignende arter, er meget sårbare over for befiskning på grund af de særlige karakteristika ved deres livscyklus. De fleste af disse arter fanges ofte som bifangst i EF-fiskeriet efter andre mere værdifulde arter.
- (3) Ifølge den foreliggende videnskabelige viden, der hovedsagelig er baseret på undersøgelsen af fangstrater, er mange hajbestande alvorligt truet.

(4) Indtil der foreligger mere viden om hajbestandenes populationsdynamik og deres reaktion på befiskning, som gør det muligt at udarbejde hensigtsmæssige og omfattende forvaltningsplaner, vil alle foranstaltninger, der forhindrer udvikling af ubæredygtige metoder eller resulterer i en begrænsning af befiskningen af hajer, have positiv indflydelse på deres bevarelse.

(5) Brugen af »finning« af hajer, hvor finnerne fjernes og resten af hajkroppen atter kastes over bord, kan øge dødeligheden hos hajer i et sådant omfang, at mange hajbestande decimeres og deres fremtidige bæredygtighed trues.

(6) Der er et akut behov for foranstaltninger, som begrænser eller forhindrer yderligere udvikling af brugen af »finning« af hajer, og fjernelse af hajfinner om bord på fartøjer bør derfor forbydes. På grund af de praktiske problemer med at identificere arter ud fra finnerne bør dette forbud gælde for alle bruskfisk med undtagelse af rokker.

(7) Fjernelse af hajfinner om bord kan dog tillades, hvis det sker for at udnytte alle dele af hajkroppen mere effektivt ved særskilt forarbejdning om bord af finner og de øvrige dele af hajerne. I dette tilfælde bør flagedmedlemsstaterne udstede og forvalte en særlig fiskeritilladelse med dertil knyttede betingelser i henhold til forordning (EF) nr. 1627/94 af 27. juni 1994 om generelle bestemmelser for de særlige fiskeritilladelser⁽²⁾.

⁽¹⁾ EFT L 389 af 31.12.1992, s. 1. Forordningen senest ændret ved forordning (EF) nr. 1181/98 (EFT L 164 af 9.6.1998, s. 1).

⁽²⁾ EFT L 171 af 6.7.1994, s. 7.

- (8) For at sikre at alle dele af hajerne beholdes om bord, efter at finnerne er fjernet, bør fartøjsførere, som har en gyldig særlig fiskeritilladelse, føre fortegnelser over vægten af hajfinner og de øvrige dele af hajerne efter udtagning af indvolde. Disse fortegnelser bør indføres i logbogen i henhold til forordning (EØF) nr. 2847/93 af 12. oktober 1993 om indførelse af en kontrolordning under den fælles fiskeripolitik ⁽¹⁾ eller i givet fald i et særligt register.
- (9) Problemerne som følge af brugen af »finning« af hajer gør sig også gældende uden for EF-farvande. EF's indsats for bestandenes bevarelse bør være den samme i alle farvande. Denne forordning bør derfor gælde for alle EF-fartøjer.
- (10) I overensstemmelse med proportionalitetsprincippet er det nødvendigt og relevant at fastsætte regler for fjernelse af hajfinner om bord på fartøjer af hensyn til bevarelsen af hajbestandene. Denne forordning er ikke mere vidtgående, end hvad der er nødvendigt for at opfylde målene i henhold til traktatens artikel 5, tredje afsnit —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Anvendelsesområde

Denne forordning gælder for fjernelse af hajfinner, medføring, omladning og landing af hajer:

- 1) for fartøjer i farvande under medlemsstaternes højhedsområde eller jurisdiktion;
- 2) for fartøjer, der fører en medlemsstats flag eller er registreret i en medlemsstat, i andre farvande.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) hajfinner: alle finner på hajer, inklusive halefinner, men eksklusive brystfinner på rokker, som er en del af rokkevinjerne;
- 2) haj: enhver fisk af underklassen Elasmobranchii;
- 3) særlig fiskeritilladelse: en forudgående fiskeritilladelse, som udstedes og forvaltes i henhold til forordning (EF) nr. 1627/94.

Artikel 3

Forbudte aktiviteter

1. Det er forbudt at fjerne hajfinner om bord på fartøjer eller at medføre, omlade eller lande hajfinner.

2. Hajfinner, der er fjernet, medført, omladet eller landet i modstrid med denne forordning, må ikke købes, udbydes til salg eller sælges.

Artikel 4

Undtagelsesbestemmelse og særlig fiskeritilladelse

1. Som undtagelse fra artikel 3, stk. 1, og på de i stk. 2, 3 og 4 fastsatte betingelser kan fartøjer med en gyldig særlig fiskeritilladelse fjerne hajfinner om bord og medføre, omlade eller lande hajfinner.
2. En sådan særlig fiskeritilladelse må kun udstedes til fiskerfartøjer, der har godtgjort, at de kan udnytte alle dele af hajkroppe, og har dokumenteret, at det er nødvendigt at forarbejde hajfinnerne og de øvrige dele af hajerne om bord.
3. Fartøjer, der har en gyldig særlig fiskeritilladelse, må ikke kaste hajerne over bord igen efter udtagning af indvolde og fjernelse af finnerne. Hajfinnerne skal medføres, landes eller omlades sammen med den tilsvarende vægt af de øvrige dele af hajerne.
4. Alle hajfinner og de øvrige dele af hajerne om bord på et fartøj skal omlades eller landes samtidig.

Artikel 5

Forholdet mellem vægten af hajfinnerne og de øvrige dele af hajerne og fortegnelser

1. Ved anvendelsen af artikel 4, stk. 3, må hajfinnernes vægt ikke overstige 5 % af den samlede vægt af de øvrige dele af hajerne efter udtagning af indvolde.
2. Fartøjsførere, der har en særlig fiskeritilladelse, skal føre fortegnelser over vægten af hajfinner og de øvrige dele af hajerne efter udtagning af indvolde, som medføres og omlades eller landes.

Disse fortegnelser skal i givet fald indføres i logbogen i henhold til artikel 6, stk. 1, i forordning (EØF) nr. 2847/93. For de fartøjer, som ikke er undergivet bestemmelserne i artikel 6, stk. 1, i nævnte forordning, skal disse fortegnelser føres i et særligt register, som stilles til rådighed af den kompetente myndighed, der udsteder den særlige fiskeritilladelse.

Artikel 6

Ikrafttrædelse

Denne forordning træder i kraft på syvendedagen efter offentliggørelsen i *De Europæiske Fællesskabers Tidende*.

Den anvendes fra [60 dage efter offentliggørelsen].

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

⁽¹⁾ EFT L 261 af 20.10.1993, s. 1. Forordningen senest ændret ved Kommissionens forordning (EF) nr. 1965/2001 (EFT L 268 af 9.10.2001, s. 2).